

Overlægen fik synet tilbage

Overlæge C. F. B. Busch, som fylder 70, fortæller om begivenhedsrige år som radiolog og under besættelsen som formand for Frihedsrådets lokalkomite

I sin hyggelige villa på Højmarksvej mellem Horsens og Stensballe sidder pens. overlæge, dr. med. Carl Fr. B. Busch og glæder sig til at fejre sin 70 års fødselsdag i familiens skød. Det sker på mandagen den 14., der også er fastelavnsmandag, uden at der dog skal lægges noget heri. Det skulle da lige være, at overlægen er en farverig personlighed, der har haft en i flere henseender rig og spændende tilværelse.

To store rotweilere — mor og datter — modtager husets gæster, men er for veldresserede til at vise andet end lidt mistænksomhed. Iøvrigt er her en fred og ro, som var det langt ude på bondelandet, men det passer tilsyneladende dr. Busch udmærket efter mange travle og opslidende år som overlæge ved røntgenafdeling-en på Horsens Kommunehospital, nu Horsens sygehus.

— Det var i årene fra 1936-69, og det var gode år, siger dr. Busch. Dejlige år på det gamle sygehus, hvor jeg i de senere år arbejdede med ved indretningen af det ny hospital, til hvilket jeg sammen med borgmester og arkitekt nedlagde grundstenen.

Fik det, jeg havde brug for

Desværre var jeg ikke rask på det tidspunkt, siger overlægen. Mit syn var begyndt at svigte, og jeg vidste ikke, om jeg nogen sinde ville få det igen. Nu er det fuldstændigt i orden og så godt, at jeg har fået forlænget mit kørekort med fire år. „Brilleeksperten“ sagde endog, at jeg nu ville kunne tage flyvercertifikat! Ingen vidste dengang, hvad der var i vejen. Måske skyldtes synssvækkelsen det stærke lys på røntgenafdelingen gennem mange år.

Nu er jeg pensionist, men jeg keder mig ikke. Jeg får tiden til at gå med at læse en masse, og så er der jo radio og TV. Jo, tiden går hurtigt for mig.

Heller ikke i min tid på røntgenafdelingen var der lejlighed til at kede sig. Der skete en

Overlæge Busch med sin yndlingshund

vældig udvikling, og jeg endte med at have to medoverlæger. I min tid fik jeg tilladelse til at bruge radiumbehandling, hvilket indderede behandling af livmoderkræft, så at patienterne ikke behøvede at tage til Århus. Kun fire provinssygehuse havde tilladelse til at bruge radium. Jeg havde studeret kræftbehandling i Stockholm og Paris og fik særlig interesse for livmoderkræften. På sygehuset fik vi det nødvendige apparatur, så vi ikke stod tilbage for radiumstationerne. I det hele taget har jeg altid kunnet få det, jeg havde brug for, og havde hele tiden et godt samarbejde med byrådet og de skiftende borgmestre — først Aksel Sørensen, der var patient hos mig, så i mange år J. Chr. Juliusen og derefter Robert Holm, med hvem jeg havde et dejligt samarbejde. Juliusen og jeg arbejdede meget sammen om kræftbehandling — et emne, som jeg rejste rundt og holdt foredrag om.

— Er der gode helbredelsesmuligheder for livmoderkræft?

— Ja, bare patienterne kommer i tide, er der gode chancer for helbredelse. Andre ondartede sygdomme som blodsygdomme behandles med røntgen og

Blev doktor på sjælden lidelse

C. F. B. Tusch, som blev født i København, blev medicinsk kandidat i 1927. Han blev uddannet i København og på amtssygehuset i Århus og fik specialistuddannelse hos professor Krebs på Radiumstationen, hvor han var i seks år. Krebs var en inspirerende lærer. Så skulle han skrive doktordisputats:

— Jeg beskrev en lille sjælden sygdom, der kunne ligne kræft. Det var en lidelse i knoglerne, og jeg vidste, at det var en arvelidelse, og jeg kendte kun tre familier i Danmark, der havde den. Sygdommen er uhelbredelig men til gengæld behøver den slet ingen behandling. Jeg kunne påvise forandringer i knoglerne allerede hos små børn, så jeg havde patienter i tre slægtled. Der er forekommet enkelte tilfælde i Sverige og Norge, hvorfra læger har skrevet til mig om lidelsen, der altså er forholdsvis uskyldig. Men ganske spændende var det, når jeg drog ud med et transportabelt røntgenapparat og røntgenfotograferede de mennesker, jeg opsogte. Det var i 1937, efter at jeg var tiltrådt i Horsens. Både

mænd og kvinder får sygdommen, der er så sjælden, at der dengang kun var konstateret 40 tilfælde i hele verden.

Da kongen blev reddet

Overlæge Busch mindes mange bevægede oplevelser, således da han i 1916 var med til at fiske kong Christian den Tiende op i Arhusbugten, da den kgl. sejlsportsmand endnu var kronprins og denne dag var lige ved at drukne. Det var en spændende oplevelse for en latinskoledreng, siger dr. Tusch. Min kammerat Georg Bestie og jeg var i kano taget på en tur til „ørnereden“, da vi så at kongens båd var kæntræt, og han selv lå og svømmede halvanden kilometer fra land. En apoteker var svømmet ud til ham, men kunne ikke klare den. Kongen forsagte at holde sig oppe med godset fra sejlbaaden. Vi kom til og fik slået et reb om dem begge, bandt det til agterenden af kanoen og slæbte dem i land. Da vi kom ind besvimeede kongen. Imens fik vi slået alarm fra „ørnereden“ til Marselisborg slot, hvorfra der blev sendt en motorbåd til stedet, men den kunne ikke gå ind. Kongen kom til sig selv igen og kom op i kanoen, og vi roede så ud til motorbåden. Kongen nåede for resten at få trådt hul i kanoen.

Overlæge Busch fortæller om det gode samarbejde, han gennem mange år har haft med sin kone, læge Fanny Tusch, hvem han lærte at kende på Horsens Kommunehospital, hvor hun blev reservelæge hos overlæge Salling. Hun var lægedatter fra Tørring. Fanny Tusch kom til at arbejde sammen med sin mand på røntgenafdelingen, hvor hun var til 1967.

Skulle have været arresteret

— Og så var der de begivenhedsrige år under krigen og besættelsen. Overlæge Busch udførte her et stort arbejde som formand for Frihedsrådets lokalkomite.

— Allerede i 1942 begyndte jeg at arbejde sammen med politiet, særligt med kriminalbetjent Jens Sørensen. Det var nogle spændende år, hvorfra jeg ikke mindst mindes det gode kammeratskab.

— Men det var vel også farligt?

— Nå, ja. Jeg havde to sabotører og regionslederen, ritmester Bjørnholm, boende hos mig på Næsset og havde desuden en mængde våben liggende. Men jeg var heldig! Jeg troede, at tyskerne ikke ville fatte mistanke til mig. Det viste sig dog, da jeg kom ind som leder af modtagelseslejren for de danske kz-fanger ved slutningen af krigen, at jeg havde taget fejl. En hauptsturmbanführer fortalte mig, at de havde en stor sam-

fremgik, at tyskerne ville have arresteret mig, og man tilrådede mig at tage væk, så snart lejren var slut. I lejren var indrettet lazaret til 100 patienter, hvoraf mange var meget syge. Det var jo både nordmænd og danskere. Vi fik besøg af grev Bernadette, og han var interessant at snakke med. Jeg skaffede portvin og kransekage, så vi kunne beværte ham. Lad mig fremhæve, at folk var meget hjælpsomme med tøj til patienterne, og bl. a. fik vi en mængde tøj gennem HOKI. En urmager skænkede os ti armbåndsure til fanger, som ikke havde set et ur i flere år.

Store fremskridt

— Jo, siger dr. Tusch, det var en begivenhedsrig tid, men jeg vil helst ikke komme nærmere ind på alt det, der skete. Lad mig nøjes med at sige, at vi i modstandskampen ikke mærkede noget til politiske forskelle, og at f. eks. en af mine gade venner blev Peter Sabroe, der var kommunist og leder af en gruppe.

Efter krigen blev jeg i sommeren 1945 tilsynsførende læge for Ry-lejren, der husede 12.000 tyske flygtninge, og her havde jeg et godt samarbejde med lejrchefen kaptajn Hjemfeldt.

Lejren rummede et tysk lazaret med tyske læger og diakonisser.

Siden er tiden gået ganske fredeligt. Der var nok at gøre på røntgenafdelingen på hospitalet, hvor jeg som sagt arbejdede sammen med min kone i mange år. Afdelingen har udviklet sig kolossalt og har nu to overlæger og et personale på 39-40. Det er en fuldt moderne afdeling med det mest moderne apparatur.

Lad mig nævne, at jeg har virket på Brædstrup sygehus som vikar, og var glad for samarbejdet med overlæge Jes Jensen. Jeg følger stadig med i litteraturen i mit fag og kan konstaterer, at der er sket store fremskridt inden for kræftbehandling. Kræftens gåde er **vel ikke** løst endnu, men der arbejdes verden over på at finde frem til nye behandlingsmåder, og fremad går det som sagt, både hvad angår den kirurgiske og den medicinske behandling. Der arbejdes meget på at finde nye stoffer, som kan påvirke sygdommen.

— Det kan tilføjes, at overlæge Busch fra 1941-65 var formand for Civilforsvarsforbundsrets Horsenskreds og var medlem af landsstyrelsen. Han har været censor på Århus universitet i 15 år ved eksaminerne to gange om året.

Og nu nyder han sit otium med at læse alt, hvad han kan overkomme. Glad for sit genvundne syn og dermed også for, at han stadig kan køre bil!

h.r.